

Storskalig utrymning är en kraftfull åtgärd för att skydda liv. Men det är även en åtgärd som förutom ökade potentiella risker under förflyttningsfasen har kraftfulla biverkningar vad gäller samhällsekonomiska konsekvenser och social trygghet.

Inom SUSS-projektet har utrymning behandlats som ett riskavvägningsproblem, där även ekonomiska aspekter beaktas. Konsekvenser av utrymning avvägs mot konsekvenser av att söka skydd på plats.

De situationer som är intressanta ur avvägningssynpunkt är de där förvarningstiden är mindre än utrymningstiden. För dessa situationer har både verkansintensitet och dess utsträckning i tiden en avgörande betydelse.

För att studera de ekonomiska konsekvenserna av en storskalig utrymning undersöktes en medelstor ort (Linköping/90 000 invånare). Kostnaderna för en utrymning som varar under en månad uppskattas till högst 15 - 20 000 kronor per person. Det är kostnaden att utrymma mot ett hot som inte utlöses. Den största posten (ca 90%) utgörs av produktionsförluster. Möjligheterna att flytta produktion till annan ort i samband med utrymning kan alltså starkt påverka kostnaderna.

En annan aspekt som behandlats är hur lång tid det tar att utrymma en stor ort. Ett antal genomförda stora utrymningar har undersökts. Det gäller fredstida utrymningar, huvudsakligen i USA. Utrymningskapaciteten ligger i de undersökta fallen på 10-20000 personer per timme för större orter.

Tiden att utrymma en svensk ort (Linköping) uppskattades med hjälp av en trafikmodell. En tolkning av modellresultaten är att det skulle ta ca 5 timmar att utrymma orten mot yttre hot. Då förutsätts det att trafikanterna kan fördela sig någorlunda jämnt över de tillgängliga utfarterna. Det kan möjligen kräva någon form av trafikreglering.

Den hjälp av trafikmodell bedömda utrymningstiden visar god överensstämmelse med tiderna i verkliga fall.